

LANDSOVERENSKOMST

2020/2023

Restaurantoverenskomst (provisionsløn)

2020/2023

LANDSOVERENSKOMST
RESTAURANT (provisionsløn)

mellem

3F Privat Service, Hotel og Restauration

og

Dansk Erhverv Arbejdsgiver

Forord

Overenskomsten er opdelt i to dele: Del 1 er den som bruges i hverdagen, idet den indeholder de centrale løn- og ansættelsesvilkår for medarbejderne. Del 2 indeholder en række aftaler som baggrund for Del 1.

Del 1 findes i 3 udgaver tilpasset branchens forskellige behov:

- En Hoteloverenskomst, herunder både en udgave for virksomheder, der anvender provisionsløn og én for dem, som anvender fast løn til tjenere
- En Restaurantoverenskomst, herunder både en udgave for virksomheder, der anvender provisionsløn og én for dem, som anvender fast løn til tjenere - samt
- En Konceptoverenskomst for virksomheder, hvor der udelukkende er ansat medhjælpere.

Herudover findes en særlig overenskomst for Caféeer og en særlig overenskomst for Diskoteker & Spillesteder samt en selvstændig Elevoverenskomst for branchens elever under uddannelse.

Den enkelte virksomhed skal selvfølgelig kun bruge én af overenskomsterne. I tvivlstilfælde er det Hoteloverenskomsten med provisionsløn, som omfatter alle arbejdsfunktioner, som finder anvendelse.

Overenskomsterne findes også på www.danskerhverv.dk og www.3f.dk.

Nærværende overenskomst er Restaurantoverenskomstens Del 1 gældende for restaurationer med provisionslønsystem. Den finder anvendelse sammen med Del 2, som er fælles for alle virksomheder.

Du kan altid kontakte os, hvis du vil vide mere om de overenskomstmæssige muligheder.

Med venlig hilsen

Laurits Rønn
Viceadm. direktør
Dansk Erhverv Arbejdsgiver

og

John Frederiksen
Forhandlingsleder
3F Privat Service, Hotel og
Restauration

Restaurantoverenskomst

Nærværende overenskomst består af to dele. Del 1 indeholder bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår. Del 2 indeholder organisatoriske bestemmelser m.m.

INDHOLDSFORTEGNELSE

§ 1. Fagligt område	9
§ 2. Ansættelsesvilkår	9
Stk. 1. Ansættelseskontrakt	9
Stk. 2. Ansættelsesformer	9
Stk. 3. Anciennitet	9
Stk. 4. Fortrinsret	9
§ 3. Løn og tillæg	10
Stk. 1. Minimalløn/garantiløn	10
Stk. 2. Lønforhandling	10
Stk. 3. Tillæg for aften-, nat- og weekendarbejde	11
Stk. 4. Anciennitetstillæg	11
Stk. 5. Løn inkl. tillæg	12
Stk. 6. Overarbejdstillæg	12
Stk. 7. Mistet friweekend	13
Stk. 8. Helligdagstillæg	14
Stk. 9. Særligt løntillæg	15
Stk. 10. Kost og drikkevarer	15
Stk. 11. Bad og garderobe	16
§ 4. Pension og sundhedsordning	16
Stk. 1. Pension	16
Stk. 2. Sundhedsordning	16
Stk. 3. Seniorordning	17
§ 5. Arbejdstid, fridage og vagtplan	17
Stk. 1. Arbejdstid - fuldtidsansatte	17
Stk. 2. Fast natarbejde - nedsat arbejdstid - fuldtidsansatte	17
Stk. 3. Arbejdstid - deltidsansatte	17

Stk. 4. Arbejdstid - weekendansatte	18
Stk. 5. Frivilligt merarbejde - deltidsansatte	18
Stk. 6. Konstant merarbejde - deltidsansatte	18
Stk. 7. Deltidsansatte tjenere.....	19
Stk. 8. Vagtplan	19
Stk. 9. Spisepauser	20
Stk. 10. Fridage og friweekend - Fuldtid og deltid	20
Stk. 11. Hviletid	20
Stk. 12. Feriefridage med fuld løn.....	20
Stk. 13. Frihed ved dødsfald og begravelse	21
Stk. 14. Børneomsorgsdage	21
§ 6. Reserver.....	21
Stk. 1. Løn.....	21
Stk. 2. Garanteret timetal pr. vagt.....	22
Stk. 3. Rejse- og ventepenge.....	22
Stk. 4. Korttidsansatte gastronomer	22
§ 7. Sygdom	22
Stk. 1. Løn under sygdom.....	22
Stk. 2. Barns sygdom/hospitalsindlæggelse/lægebesøg.....	23
§ 8. Barsels-, fædre- og forældreorlov	24
Stk. 1. Ret til orlov med løn.....	24
Stk. 2. Løn under orloven	25
Stk. 3. Barselsfond	26
Stk. 4. Pension og Barsel	26
§ 9. Opsigelse	26
Stk. 1. Opsigelsesvarsler	26
Stk. 2. Fratrædelsesgodtgørelse	27
§ 10. Lokalaftaler	28
Stk. 1. Definition	28
Stk. 2. Lokalaftale med tillidsrepræsentanten.....	28
Stk. 3. Lokalaftale med medarbejderne.....	28
Stk. 4. Opsigelse	28
§ 11. Faggrænsefleksibilitet ved lokal aftale	29
Stk. 1. Faggrænsefleksibilitet	29
Stk. 2. Ingen forringelse af timelønnen.....	29

Stk. 3. Servicemedarbejdere	29
Stk. 4. Elevers forhold	29
§ 12. Tillidsrepræsentantbestemmelser	29
Stk. 1. Opgaver	30
Stk. 2. Valg af tillidsrepræsentant	30
Stk. 3. Beskyttelse	31
Stk. 4. Fornøden frihed	31
Stk. 5. Vederlag	31
Stk. 6. Opsigelse af tillidsrepræsentanten	32
§ 13. Øvrige aftaler	32
Stk. 1. Ferie	32
Stk. 2. Fondsbestemmelser	32
§ 14. Overenskomstens varighed og opsigelse	34
LØNBILAG	35
Lønbilag for gastronomer	35
Lønbilag for medhjælpere, herunder unge under 18 år	36
Lønbilag for provisionslønnede tjenere	37
Lønbilag reservetjenere (provision)	39
OPKVALIFICERINGSAFTALE FOR TJENERE	43
§ 1. Overgang til opkvalificeringsaftalen	43
§ 2. Lønsatser	44
§ 3. Opsigelse	45

§ 1. Fagligt område

Overenskomsten omfatter medarbejdere som udfører arbejde inden for det faglige arbejdsområde, der dækkes af overenskomsten mellem Dansk Erhverv Arbejdsgiver og 3F Privat Service, Hotel og Restauration.

Overenskomsten omfatter følgende faggrupper:

- a) Medhjælpere
- b) Gastronomer
- c) Tjenere (provisionslønnede)
- d) Servicemedarbejdere - (§ 11, stk. 3)

Faggrupperne er beskrevet i Overenskomst Del 2, protokollat 1.

§ 2. Ansættelsesvilkår

Stk. 1. Ansættelseskontrakt

Medarbejderen har krav på en ansættelseskontrakt i henhold til gældende lovgivning.

Der anvendes det af parterne godkendte ansættelsesbevis.

Stk. 2. Ansættelsesformer

Overenskomsten omfatter fastansatte medarbejdere og reserver.

Der er mulighed for fastansættelse for en tidsbegrænset periode, som angives på ansættelsesbeviset.

Overenskomstens regler er gældende for alle beskæftigede, medmindre andet er angivet i teksten.

Stk. 3. Anciennitet

Optjent anciennitet bevares ved genansættelse i virksomheden inden for 8 måneder.

Stk. 4. Fortrinsret

Faglærte eller medarbejdere med minimum 3 års relevant erfaring har fortrinsret til ledige stillinger inden for faggruppen. Virksomheden skal så vidt muligt informere 3F's lokalafdeling om ledige faste stillinger.

§ 3. Løn og tillæg

Stk. 1. Minimalløn/garantiløn

Alle fastansatte (fuldtids- og deltidsansatte) medarbejdere er månedslønnede. Der skal til medarbejderen udleveres en specificeret opgørelse over den udbetalte løn. Lønnen skal være til rådighed den sidste bankdag i måneden.

Minimallønnen stiger pr. 1. marts 2020 med kr. 2,50, pr. 1. marts 2021 med kr. 2,50 og pr. 1. marts 2022 med kr. 2,50 pr. time. For unge under 18 år stiger minimallønnen med pr. 1. april 2020 med kr. 1,45, pr. 1. marts 2021 med kr. 1,45 og pr. 1. marts 2022 med kr. 1,40.

Tjenernes garantiløn stiger pr. 1. marts 2020 med kr. 3,20, pr. 1. marts 2021 med kr. 3,20 og pr. 1. marts 2022 med kr. 3,15 pr. time.

Lønsatserne for alle faggrupper fremgår af lønbilagene, side 35 -39.

Alternative lønsystemer for tjenere

Virksomheden kan for tjenere varsle overgang til en opkvalificeringsaftale med differentieret garantiløn for faglærte/ufaglærte. Opkvalificeringsaftalen med de alternative lønsatser findes på side 43.

Herudover er der mulighed for at overgå til fast minimalløn for tjenere. Se Overenskomst Del 2, protokollat F.

Stk. 2. Lønforhandling

Minimallønnen er et udgangspunkt for personlige lønforhandlinger, der skal foregå ved ansættelsen og løbende i ansættelsesforholdet, når en af parterne anmoder herom, dog mindst en gang om året.

Det forudsættes, at der ydes højere lønninger end de i overenskomsten nævnte minimallønssatser.

Ved lønforhandlingen skal der lægges vægt på ansvar, erfaring, anciennitet, uddannelse, arbejdsindsats samt arbejdets karakter. Ved uenighed kan spørgsmålet behandles fagretligt.

Hvis medarbejderne ønsker det, kan tillidsrepræsentanten forhandle på deres vegne.

Stk. 3. Tillæg for aften-, nat- og weekendarbejde

For arbejde på forskudt arbejdstid betales følgende tillæg pr. time:

Tidsrum	Pr. 1. marts 2020		Pr. 1. marts 2021		Pr. 1. marts 2022	
	Voksne	U/18 år	Voksne	U/18 år	Voksne	U/18 år
Hverdage kl. 18.00 - 24.00 og lørdage kl. 14.00 - 24.00	kr. 19,26	kr. 13,84	kr. 19,57	kr. 14,06	kr. 19,88	14,28
Søndage kl. 06.00 - 24.00	kr. 26,31	kr. 21,86	kr. 26,73	kr. 22,21	kr. 27,16	22,57
Nattillæg til medhjælper og receptionister kl. 24.00 - 06.00	kr. 26,31	-	kr. 26,73	-	kr. 27,16	-

Nattillæg til gastronomer og servicemedarbejdere kl. 24.00 - 06.00 udgør 40% af minimallønnen.

Tillæg for aften- og weekendarbejde - tjenere

For tjenere forhøjes garantitimelønnen på hverdage i tiden mellem kl. 18.00 og til vagtens ophør samt på lørdage fra kl. 14.00 til kl. 24.00 med ovennævnte satser. Tilsvarende gælder for arbejde på søndage, påbegyndt mellem kl. 00.00 og det følgende døgn kl. 02.00, og til arbejdets ophør.

Såfremt garantitimelønnen for arbejdet den pågældende dag plus betalingen for forskudt arbejdstid ikke opnås ved beregning af provisionsløn (13,1% af omsætningen) den pågældende dag, udbetales differencen (forskudttillægget) ved førstkomende lønudbetaling. Betalingen for forskudt arbejdstid kan ikke modregnes i den månedlige provisionsløn.

Stk. 4. Anciennitetstillæg

Der ydes et månedligt anciennitetstillæg¹, når medarbejderen har været ansat i virksomheden som følger:

¹ Der udbetales samme månedlige tillæg til fuldtids- og deltidsansatte.

Antal år

3. og 4. ansættelsesår	kr. 365,30
5. og 6. ansættelsesår	kr. 415,50
7. og 8. ansættelsesår	kr. 547,86
9. og 10. ansættelsesår	kr. 719,00
11. til 14. ansættelsesår	kr. 833,11
15. til 20. ansættelsesår	kr. 938,07
21. ansættelsesår og frem	kr. 1.071,58

Tillægget kan modregnes i det personlige tillæg.

For gastronomer og servicemedarbejdere beregnes tillægget ud fra faganciennitet i branchen.

Tjenere ydes ikke anciennitetstillæg.

Stk. 5. Løn inkl. tillæg

Der kan med medarbejderen aftales en samlet personlig løn, som angives på ansættelsesbeviset, jf. nedenfor.

Lønnen fastlægges efter følgende retningslinjer:

Minimallønnen
Fagtillæg
Anciennitetstillæg
Forskudttidstillæg
Korttidstillæg (gastronomer, § 6, stk. 4)
Nattillæg
Personligt tillæg
<hr/>
Personlig løn i alt
<hr/>

Alternativt udbetales de variable tillæg i henhold til den faktiske arbejdstid i hver lønperiode.

Stk. 6. Overarbejdstillæg

Overarbejde, der beregnes pr. halve påbegyndte time, betales med et tillæg på 50% af den oppebårne løn for de første 2 timer og 100% for timer

herudover pr. dag. Overarbejde efter kl. 24.00 eller på fridage betales altid med et tillæg på 100% af den oppebårne løn².

Tjenere

Tjeneres overtid beregnes som en forhøjelse af den månedlige garantiløn. Pr. 1. marts 2020 med kr. 171,92, pr. 1. marts 2021 med kr. 174,67 og pr. 1. marts 2022 kr. 177,46 pr. time.

Den forhøjede månedsgarantiløn kan modregnes i den månedlige provisjonsløn.

Hvis der under overarbejdet samtidig skal betales tillæg for aften- eller weekendarbejde, skal disse ikke modregnes i den månedlige provisjonsløn, men i provisjonslønnen den pågældende dag.

Eventuel overarbejdsbetaling udbetales ved førstkommande lønudbetaling.

Mistet fridag

Betalingen opgøres selvstændigt for den pågældende dag og afregnes ved førstkommande lønudbetaling.

En mistet fridag betales med provision (13,1%) af omsætningen den pågældende dag. Betalingen for mistet fridag kan ikke modregnes i den månedlige provisjonsløn.

En mistet fridag betales minimum som ved overarbejde for det antal timer, der arbejdes.

Såfremt minimumsbetalingen for den pågældende dag er højere end provisjonslønnen, udbetales differencen som kompensation for mistet fridag.

Stk. 7. Mistet friweekend

Arbejde i en friweekend, som dermed bortfalder, betales tillige med en kompensation på 1/22 af månedslønnen. Se note 2.

---

² Det aftales, hvorvidt det optjente overarbejde/tillæg udbetales eller afspadsreses. Placering af afspadsring sker efter aftale, og under hensyntagen til såvel virksomhedens som medarbejderens forhold.

Tjenere

For mistet friweekend betales - udover tillægget for mistet fredag - også 1/22 af den oppebårne månedsløn.

Betalingen opgøres selvstændigt for den pågældende dag og kan ikke modregnes i den månedlige provision. Der afregnes ved førstkommande lønudbetaling.

Stk. 8. Helligdagstillæg

For arbejde på helligdage samt den 24. december efter kl. 15.00 ydes et tillæg på 100% af den oppebårne løn, dog udgør tillægget for gastronomer og servicemedarbejdere 150%. Se note 2.

Tilgodehavende fridagstimer for gastronomer og servicemedarbejdere, der ikke afspadseres, betales med en personlig timeløn plus 50% pr. opsøret time.

Medarbejdere, der forlader virksomheden, kan afvikle den opsamlede frihed inden fratrædelsen.

For virksomheder, der ligger i det tidligere Københavns Amt, henvises til den særlige københavnske søgnehelligdagsordning for gastronomer i protokol 5 i Overenskomst Del 2.

Tjenere

Tjenere garanteres på helligdage en forhøjelse af garantitimelønnen pr. 1. marts 2020 på kr. 35,96, pr. 1. marts 2021 kr. 36,54 og pr. 1. marts 2022 kr. 37,12 pr. påbegyndt time for arbejdstid, der påbegyndes mellem kl. 06.00 og kl. 02.00 og til arbejdstids ophør, samt den 24. december efter kl. 15.00.

Såfremt garantitimelønnen for arbejdet den pågældende dag plus helligdagsbetalingen ikke opnås ved beregning af provisionsløn på den pågældende dag, udbetales differencen (helligdagstillægget) ved førstkommande lønudbetaling. Helligdagsbetalingen kan ikke modregnes i den månedlige provisionsløn.

Stk. 9. Særligt løntillæg³

Som et særligt løntillæg betales for såvel fastansatte som reserver hver måned pr. 1. marts 2020 4,85%, pr. 1. marts 2021 5,85 % og pr. 1. marts 2022 6,85 % af den ferieberettigede løn. Saldoen opgøres og udbetales to gange om året, ved udgangen af juni og december, samt ved fratræden.

Alternativt kan virksomheden ved lokalaftale i henhold til § 10 aftale, en anden udbetalingstermin, herunder aftale, at der sker udbetaling løbende sammen med lønnen.⁴

I det særlige løntillæg er indeholdt feriegodtgørelse, ferietillæg og evt. feriefridagsopsparing.

Stk. 10. Kost og drikkevarer

Medarbejderne skal betale kr. 12,00 pr. arbejdsdag for kosten, bestående af et måltid med øl eller lyst øl, alkoholfri øl, the, kaffe, vand, mælk eller sodavand. Medarbejderne skal have adgang til at indtage måltidet i et lyst, luftigt og rent lokale.

Der henvises i øvrigt til protokollat 19 i Overenskomst Del 2 om kost og skattemæssig værdi.

Medarbejdere, der betaler for kosten ydes et tillæg pr. præsteret arbejdstime på kr. 1,00. Tillægget kan ikke modregnes i den personlige løn/provisionslønnen.

Fri kost

Såfremt virksomheden ikke forlanger betaling for kosten, skal værdien heraf beskattes i henhold til gældende skattelovgivning.

Ingen kost

---

³ Se protokollat 23 - Særligt løntillæg, optrykt del 2

⁴ Hvis der indgås en lokalaftale om en løbende udbetaling af det særlige løntillæg sammen med lønnen, skal det stadigvæk optræde særskilt på lønsedlen. Det særlige løntillæg kan ikke modregnes i den personlige løn.

Såfremt arbejdsgiveren ikke kan tilbyde kost for maksimalt kr. 12,00, godtgøres medarbejderen den til enhver tid af ligningsmyndighederne fastsatte sats for den skattemæssige værdi af et måltid. Der beregnes feriepenge og sygeløn af kostens skattemæssige værdi, som ligeledes indgår ved beregning af fuld personlig løn under ferie og sygdom.

Stk. 11. Bad og garderobe

Arbejdsgiver skal sørge for, at der er mulighed for, at de ansatte har bad og garderobeskabe til rådighed, jf. arbejdsmiljølovens regler.

§ 4. Pension og sundhedsordning

Stk. 1. Pension

Der ydes arbejdsmarkedspension til både fastansatte og reserver, der har opnået 6 måneders anciennitet i branchen eller i forvejen er omfattet af en arbejdsmarkedspension, herunder en arbejdsmarkedspension i et EU/EØS-land. Reserver optjener ret til pensionsbidrag efter 58 vagter i virksomheden.

Det er en betingelse for ydelse af arbejdsmarkedspension, at medarbejderen er fyldt 20 år.

Pensionsbidraget, der hver måned indbetales til PensionDanmark, udgør 12% af den skattepligtige indkomst, inkl. feriepenge. Virksomhedens bidrag udgør 2/3 og medarbejderens 1/3.

Medarbejdere, der har nået den til enhver tid gældende pensionsalder eller modtager efterløøn, kan i stedet vælge at få udbetalt arbejdsgiverbidraget sammen med lønnen.

Stk. 2. Sundhedsordning

Medarbejdere, omfattet af pensionsordningen, er tillige omfattet af PensionDanmarks sundhedsordning.

Bidrag til sundhedsordningen betales af arbejdsgiveren og udgør maksimalt 0,15% af lønnen. Beløbet opkræves af PensionDanmark sammen med pensionsbidraget.

Stk. 3. Seniorordning

Det er muligt at aftale seniorordning 5 år før den til enhver tid gældende folkepensionsalder. Se nærmere herom i overenskomstens del 2, protokol-lat 16.

§ 5. Arbejdstid, fridage og vagtplan

Stk. 1. Arbejdstid - fuldtidsansatte

Den effektive arbejdstid for fuldtidsansatte udgør 148 timer over en 4 ugers turnus. Turnusperioden kan fraviges ved lokalaftale, se § 10.

Den daglige arbejdstid kan ikke deles, medmindre andet aftales lokalt på virksomheden, jf. § 10.

Stk. 2. Fast natarbejde - nedsat arbejdstid - fuldtidsansatte

Ved fast natarbejde efter kl. 24 ydes kompensation i form af nedsat arbejdstid med fuld månedsløn, idet arbejdstiden nedsættes med 8 timer på 4 uger.

Stk. 3. Arbejdstid - deltidsansatte

Den effektive arbejdstid for deltidsansatte udgør minimum 60 timer og maksimum 148 timer over en 4 ugers turnus. Dog kan der med den enkelte medarbejder aftales et mindre garanteret timetal og en anden turnusperiode inden for rammen: Minimum 40 timer over 4 uger og op til minimum 80 timer over 8 uger.

Deltidsansatte under 18 år kan ansættes inden for rammen: Minimum 30 timer på 4 uger og op til minimum 60 timer over 8 uger. For deltidsansatte under 18 år skal den daglige arbejdstid mindst udgøre 2 timer.

Turnusperioden kan fraviges ved lokalaftale, se § 10.

Der kan ikke udelukkende eller i overvejende grad antages og beskæftiges deltidsansatte på det aftalte mindstetimetale.

Såfremt medarbejderen ønsker det, skal der mindst ligge 1 vagt pr. uge. Den daglige arbejdstid skal mindst udgøre 4 timer pr. dag.

Hvor det driftsmæssigt er muligt at vagtplanere med fuldtidsstillinger, bør dette så vidt muligt ske. Ved ledige fuldtidsstillinger/ledige timer tilbydes disse først de deltidsansatte.

Stk. 4. Arbejdstid - weekendansatte

Der kan i tidsrummet fredag fra kl. 22.00 - mandag kl. 02.00 ansættes medhjælper med et fast garanteret timetal efter aftale med den enkelte medarbejder, dog maksimalt 104 timer på en 4 ugers turnus. Pågældende kan undtagelsesvis påtage sig frivilligt merarbejde uden for ovennævnte tidsrum som følge af et pludseligt opstået behov herfor.

Stk. 5. Frivilligt merarbejde - deltidsansatte

Det aftalte garanterede timetal påføres vagtplanen, og arbejde herudover betragtes enten som merarbejde, litra a) eller overarbejde, litra b):

- a) Frivilligt merarbejde, som efter aftale med en deltidsansat udføres ud over det garanterede timetal og op til 148 timer på en 4 ugers turnus, betales som merarbejde og udløser ikke overtidsbetaling.
- b) Beordret arbejde ud over det garanterede timetal samt alt arbejde ud over 148 timer på en 4 ugers turnus skal altid betales som overarbejde.

Gastronomer kan ikke deltage i merarbejde.

Stk. 6. Konstant merarbejde - deltidsansatte

Såfremt der over en periode på 12 sammenhængende uger, forekommer merarbejde/overarbejde, kan følgende gøres gældende:

En deltidsansat med mere end 384 mertimer, kan anses som fuldtidsansat, såfremt vedkommende fremsætter en skriftlig anmodning til virksomheden, inden for en frist af 7 dage, efter periodens udløb.

Hvis mertimerne udgør mindre end 384 timer, kan medarbejderen skriftligt anmode om, at arbejdstimerne bringes i overensstemmelse med den faktiske arbejdstid, inden for en frist af 7 dage efter periodens udløb.

Stk. 7. Deltidsansatte tjenere

Der kan ansættes tjenere på deltid svarende til maksimalt 1/3 af de på virksomheden fuldtidsansatte tjenere. Dette gælder ikke virksomheder med mindre end 3 ansatte. Antallet af deltidstjenere kan fraviges ved lokalaftale. Se § 10.

Stk. 8. Vagtplan

Arbejdstidens tilrettelæggelse tilkommer virksomheden. Der skal forefindes en vagtplan med angivelse af arbejdstidens begyndelse og ophør for hver enkelt af medarbejderne.

Arbejde ud over vagtplanen beregnes som overarbejde, medmindre der er tale om vagtbytte eller deltidsansattes merarbejde.

Den daglige arbejdstid kan maksimalt udgøre 13 timer inkl. pauser og eventuelle afbrydelser.

Vagtplanen lægges i samråd med tillidsrepræsentanten eller de ansatte, under hensyn til de ansattes ønsker og virksomhedens driftsmæssige behov. Vagtplanen udleveres til de ansatte.

Vagtplanen skal angive arbejdstidens begyndelse og ophør for hver enkelt, og spisepauser skal være angivet enten på vagtplanen eller på anden måde, medmindre andet aftales lokalt på virksomheden, jf. § 10.

Vagtplanen kan ændres med 14 dages varsel, dog 1 uge, hvis der er tvungne grunde hertil.

Ved fratrædelse i turnusperioden aflønnes medarbejderen i forhold til det præsterede timetal, dog aflønnes altid med minimum det i henhold til ansættelsesbeviset garanterede timetal for perioden.

Stk. 9. Spisepauser

Den daglige arbejdstid tillægges ½ times spisepause, medmindre andet aftales lokalt på virksomheden, jf. § 10.

Stk. 10. Fridage og friweekend - Fuldtid og deltid

Der garanteres 2 fridage pr. uge, som minimum hver anden uge skal placeres i sammenhæng, samt mindst 5 friweekender over 3 måneder, dog minimum 1 pr. måned. Andet kan aftales lokalt, jf. § 10.

En friweekend er frihed i tidsrummet lørdag kl. 00.00 - søndag kl. 24.00 + 11 timers hvile (59 timers frihed i alt).

Arbejde på garanterede fridage/friweekender aflønnes i henhold til § 3, stk. 6 og 7.

Stk. 11. Hviletid

Arbejdstiden skal tilrettelægges, så medarbejderen har en hvileperiode på mindst 11 på hinanden følgende timer mellem 2 vagter.

Hvileperioden kan nedsættes til 8 timer op til 2 gange pr. uge, jf. § 10. 2 på hinanden følgende nedsatte hvileperioder kan aldrig aftales.

Stk. 12. Feriefridage med fuld løn

Ansatte med 3 måneders anciennitet har ret 1 feriefridag.

Ansatte med 6 måneders anciennitet har ret til 4 feriefridage.

Ansatte med 9 måneders anciennitet har ret til i alt 5 feriefridage pr. år.

Feriefridagene tildeles og afvikles i perioden 1. maj - 30. april.

Holdes feriefridagene ikke inden periodens udløb, betales den ansatte en kompensation, svarende til fuld løn pr. ubrugt feriefridag, dog maksimalt kr. 140 pr. time.

For provisionslønnen serveringspersonale betales et beløb, svarende til den gennemsnitlige timeløn, beregnet på grundlag af de sidste 13 ugers indtægt, dog maksimalt kr. 140,00 pr. time.

Feriefridagene omregnes til og afvikles som timer inden for perioden 1. maj - 30. april. For fuldtidsansatte regnes 1 feriefri dag som 7,4 timer. Deltidsansatte ydes frihed i forhold til det antal timer, de gennemsnitligt har været beskæftiget de sidste 13 uger forud for feriefridagens afholdelse.

Til øvrige fastansatte, der ikke opnår rettigheder i henhold til ovenstående, samt fastansatte med tidsbegrænsede kontrakter med under 5 måneders aftalt arbejde, ydes i stedet et tillæg på 2,25% af lønnen.

Placering af optjente feriefri dage sker efter aftale, under hensyntagen til såvel medarbejderens ønsker som virksomhedens driftsmæssige behov.

Ved fratræden udbetales til fastansatte medarbejdere en kompensation svarende til 2,25% af den oppebårne løn, optjent i perioden siden 1. maj. Beløbet reduceres forholdsmæssigt, såfremt der er afholdt feriefri dage.

Medarbejderen har ret til, at feriefri dagene afvikles i opsigelsesperioden.

Stk. 13. Frihed ved dødsfald og begravelse

Under hensyntagen til virksomhedens drift gives medarbejderen mulighed for frihed uden løn i forbindelse med dødsfald og begravelse af nærtstående familiemedlemmer.

Stk. 14. Børneomsorgsdage

Medarbejdere har ret til 2 børneomsorgsdage pr. ferieår. Medarbejderne kan højst afholde 2 børneomsorgsdage pr. ferieår, uanset hvor mange børn medarbejderen har. Reglen vedrører børn under 14 år. Dagene placeres efter aftale mellem virksomheden og medarbejderen under hensyntagen til virksomhedens tarv. Børneomsorgsdagene afholdes uden løn.

§ 6. Reserver

Stk. 1. Løn

Lønsatserne for reserver fremgår af lønbilagene, side 35 - 39.

Reserver ydes ikke tillægsbetaling for arbejde på særlige tidspunkter, dog ydes søndagstillæg i henhold til § 3, stk. 3.
Medhjælpere ydes søndagstillæg på helligdage. Dersom helligdagen falder på en søndag, ydes alene søndagstillægget.

Stk. 2. Garanteret timetal pr. vagt

Alle reserver garanteres minimum 5 timer pr. vagt, dog garanteres reserve-tjenere, der indkaldes inden kl. 16.00, minimum 4 timer pr. vagt.

Medhjælpere kan ansættes til dækning af kortvarigt fravær samt spidsbe-lastninger, der ikke optræder systematisk.

Stk. 3. Rejse- og ventepenge

For reservetjenere betales rejse- og ventepenge til og fra reservens privat-adresse. Ved samlet transport ud over 15 km betales rejsegodtgørelse ef-ter dokumentation for den samlede transportvej, samt kr. 50,00 pr. påbe-gyndt time for rejse- og ventetid der falder ud over arbejdstiden, dog mak-simalt 3 timer.

For gastronomreserver betales rejseudgifter i alle tilfælde. Rejse- og vente-tid om dagen godtgøres med halv timebetaling.

I tilfælde af, at der ingen ordinær rejseforbindelse findes, sørger arbejdsgi-veren for personalets befordring hjem eller værelse for natten.

Stk. 4. Korttidsansatte gastronomer

For korttidsansættelser af mere end 21 dages varighed, men til og med 5 måneder, betales gastronomer et tillæg på 20% af minimallønnen.

§ 7. Sygdom

Stk. 1. Løn under sygdom

Under sygdom betales fuld løn de første 6 sygedage, herefter 90%.
Medarbejdere med 4 måneders anciennitet modtager dog fuld løn under sygdom de første 4 uger af sygefraværet

”Fuld løn” udgøres af minimalløn, personligt tillæg, anciennitetstillæg samt tillæg for forskudt arbejdstid i henhold til vagtplan.

Tjenere betales fra første sygedag 90% af gennemsnittet af de sidste 13 ugers indtægt, dog maksimum 148,50 kr. pr. time, pr. 1. marts 2021 maksimum 151,00 kr. pr. time og pr. 1. marts 2022 maksimum 153,50 kr. pr. time og minimum 90% af garantifortjenesten. Der betales dog altid minimum fuld garantifortjeneste de første 7 dage og efter 4 måneders anciennitet de første 4 uger.

Provisionslønnen under sygdom skal beregnes ud fra de faktiske arbejdstimer og den faktiske lønindtægt de sidste 13 uger forud for første sygedag

Reserver betales kun løn under sygdom for aftalte vagter.

Det er en forudsætning for virksomhedens pligt til at udbetale løn under sygdom, at sygedagpengelovens beskæftigelseskrav over for arbejdsgiver er opfyldt, dog skal deltidsansatte ikke opfylde Sygedagpengelovens timekrav.

Sygdom betragtes som en afspadseringshindring, forudsat medarbejderen melder sig syg inden normal arbejdstids begyndelse den dag, hvor afspadseringen skulle have fundet sted. Er der planlagt flere dages afspadsering, gælder afspadseringshindringen også for sygdom på eventuelle efterfølgende dage.

Stk. 2. Barns sygdom/hospitalsindlæggelse/lægebesøg

Der ydes frihed med fuld løn under barnets første hele sygedag. Såfremt barnet bliver sygt i løbet af medarbejderens arbejdsdag, og medarbejderen må forlade arbejdet som følge heraf, er der endvidere ret til frihed med fuld løn de resterende arbejdstimer den pågældende dag. Såfremt barnet fortsat er sygt efter 1. hele sygedag har medarbejderen ret til yderligere 1 fridag. Denne fridag afholdes uden løn.

Til medarbejdere med 9 måneders anciennitet i virksomheden ydes frihed med fuld løn, dog max. kr. 128,50 pr. time, pr. 1. marts 2021 kr. 131,00 og pr. 1. marts 2022 kr. 133,50. ved medarbejderens hospitalsindlæggelse,

herunder også når indlæggelsen sker helt eller delvist i hjemmet, med et barn under 14 år i højst en uge pr. år.

Med virkning fra 1. maj 2020 har medarbejdere med mindst 9 måneders anciennitet ret til frihed i forbindelse med lægebesøg sammen med barnet. Medarbejdere, der ønsker at holde fri til lægebesøg, skal give virksomheden meddelelse herom så tidligt som muligt. Frihed til lægebesøg afholdes uden løn.

§ 8. Barsels-, fædre- og forældreorlov

Stk. 1. Ret til orlov med løn

Graviditets- og barselsorlov

Fastansatte kvindelige medarbejdere, der har 9 måneders anciennitet i virksomheden på det forventede fødselstidspunkt, har ret til graviditetsorlov med løn 4 uger før det forventede fødselstidspunkt, og ret til barselsorlov med løn indtil 14 uger efter fødslen.

Fædreorlov

Faderen har under samme betingelser ret til 2 ugers fædreorlov med løn, der afholdes i forbindelse med fødslen og senest indtil 14 uger efter fødslen.

Adoption

Til adoptanter betales løn i 14 uger fra barnets modtagelse (barselsorlov). Ved adoption skal anciennitetskravet være opfyldt ved modtagelse af barnet.

Forældreorlov gældende til 30. juni 2020

Virksomheden yder løn under forældreorloven i indtil 13 uger. Hver af forældrene har heraf ret til 5 ugers betaling. Holdes orloven, der er reserveret den enkelte forælder, ikke, bortfalder betalingen. Betalingen i de resterende 3 uger ydes til enten den ene eller den anden forælder. Forældrene kan holde samtidig orlov med betaling.

De 13 ugers betalt orlov skal afholdes inden 52 uger efter fødslen.

Medmindre andet aftales på virksomheden, skal denne betalte forældreorlov varsles af medarbejderen med 3 uger.

Hver af forældrenes orlov kan maksimalt deles i 2 perioder, medmindre andet aftales på virksomheden.

Med virkning fra 1. juli 2020 gælder følgende

Virksomheden yder løn under forældreorlov i indtil 16 uger. Ændringen har virkning for medarbejdere med børn, for hvilke der påbegyndes forældreorlov den 1. juli 2020 eller senere.

Af disse 16 uger har den forælder, der har holdt de indtil 14 ugers barselsorlov, ret til at holde 5 uger, og den anden forælder har ret til 8 uger.

Holdes orloven, der er reserveret den enkelte forælder ikke, bortfalder betalingen.

Betalingen i de resterende 3 uger ydes enten til den ene eller den anden forælder. Forældrene kan holde samtidig orlov med betaling.

De 16 ugers betalt orlov skal afholdes inden for 52 uger efter fødslen.

Medmindre andet aftales på virksomheden, skal denne betalte forældreorlov varsles af medarbejderen med 3 uger.

Hver af forældrenes orlov kan maksimalt deles i 2 perioder, medmindre andet aftales på virksomheden.

Stk. 2. Løn under orloven

Lønnen svarer til den løn, medarbejderen ville have oppebåret i perioden. For tjenerne betales gennemsnittet af de seneste 26 ugers indtægt.

Beløbet indeholder den ved lovgivningen fastsatte maksimale dagpengesats.

Det er en forudsætning for betalingen, at virksomheden er berettiget til refusion, svarende til den maksimale dagpengesats. Såfremt refusionen

måtte være mindre, nedsættes betalingen til medarbejderen tilsvarende. Hvis virksomheden ikke vil kunne oppebære refusion, bortfalder betalingen til medarbejderen.

Stk. 3. Barselsfond

For medlemmer af Dansk Erhverv Arbejdsgiver henvises til muligheden for lønrefusion fra DAs barselsfond. For øvrige virksomheder henvises til den statslige barselsfond, www.barsel.dk.

Stk. 4. Pension og Barsel

Under de 14 ugers barselsorlov indbetales et ekstra pensionsbidrag til medarbejdere med 9 måneders anciennitet på det forventede fødselstidspunkt.

Arbejdsgivers bidrag udgør kr. 1.360,00 og medarbejderens bidrag udgør kr. 680,00, i alt kr. 2.040,00 pr. måned. Til deltidsansatte indbetales et forholdsmæssigt bidrag.

§ 9. Opsigelse

Stk. 1. Opsigelsesvarsler

Opsigelse skal ske skriftligt for at være gyldig og kan ikke ske under ferie fra nogen af parternes side.

Opsigelsesvarslet udgør:

0-3 måneders ansættelse	14 kalenderdage
3-24 måneders ansættelse	senest den 15. i måneden til en måneds udgang
Efter 2 års ansættelse	1 måned til udgangen af en måned
Efter 5 års ansættelse	2 måneder til udgangen af en måned
Efter 8 års ansættelse	4 måneder til udgangen af en måned
Efter 10 års ansættelse	6 måneder til udgangen af en måned

Opsigelse fra medarbejderens side udgør maksimalt en måned til udgangen af en måned.

Der henvises til reglerne om frigørelsesattest i Overenskomst Del 2, protokolat 2.

Virksomhedens tilsidesættelse af varslerne medfører pligt til at betale medarbejderen tilgodehavende løn i opsigelsesperioden.

Medarbejderens tilsidesættelse af varslet medfører pligt til erstatning til virksomheden, som maksimalt kan udgøre 1/3 af månedslønnen. Erstatning fra medlemmer af 3F Privat Service, Hotel og Restauration kan ikke modregnes i tilgodehavende løn, før kravet er stadfæstet fagretligt. Krav om erstatning rejses over for organisationerne inden 30 dage efter fratræden.

Frihed til vejledning og uddannelse

Medarbejdere, som afskediges på grund af omstruktureringer, nedskæringer, virksomhedslukning eller andre på virksomheden beroende forhold, har ret til frihed med løn i op til 2 timer - placeret hurtigst muligt efter afskedigelsen, under fornødent hensyn til virksomhedens forhold - til at søge vejledning i fagforeningen/a-kassen.

Herudover har medarbejdere med 6 måneders anciennitet ret til 1 uges selvvalgt uddannelse, jf. Overenskomst Del 2, protokolat 15.

Stk. 2. Fratrædelsesgodtgørelse

Der opnås ret til fratrædelsesgodtgørelse ved opsigelser uden egen skyld, herunder ved nedskæringer og virksomhedens ophør.

Godtgørelsen udgør:

Efter 3 års ansættelse kr. 2.500,00

Efter 6 års ansættelse kr. 5.000,00

Efter 8 års ansættelse kr. 7.500,00

Bestemmelsen finder ikke anvendelse, såfremt medarbejderen ved fratrædelsen har opnået anden ansættelse, oppebærer pension, er funktionær-ansat eller i forvejen har krav på fratrædelsesgodtgørelse, forlænget opsigelsesvarsel eller lignende vilkår, der giver en bedre ret end overenskomstens almindelige opsigelsesregler.

Medarbejdere, som i forbindelse med genansættelse indtræder i tidligere optjent anciennitet, opnår først på ny ret til godtgørelse, når anciennitet er opfyldt i relation til den nye ansættelse.

For deltidsansatte udbetales forholdsmæssigt.

§ 10. Lokalaftaler

Stk. 1. Definition

Ved lokalaftale forstås en skriftlig aftale, indgået på virksomheden.

Stk. 2. Lokalaftale med tillidsrepræsentanten.

Lokalaftale kan indgås mellem ledelsen og enten tillidsrepræsentanten eller 3F Privat Service, Hotel og Restaurations lokale afdeling.

Stk. 3. Lokalaftale med medarbejderne

På virksomheder, hvor der ikke er valgt tillidsrepræsentanter inden for den enkelte faggruppe, kan lokalaftale indgås mellem ledelsen og et flertal af de organiserede medarbejdere.

Lokalaftalen skal fremsendes til 3F Privat Service, Hotel og Restaurations lokale afdeling og Dansk Erhverv Arbejdsgiver. Er der ikke gjort skriftlig indsigelse inden 14 dage efter modtagelsen, er lokalaftalen at betragte som godkendt, medmindre lokalafdelingen inden samme frist har anmodet virksomheden om afholdelse af et møde med medarbejderne.

De lokale parter kan vælge at anmode organisationerne om bistand til de lokale drøftelser om fleksibilitet.

Stk. 4. Opsigelse

Lokalaftaler kan til enhver tid skriftligt opsiges til bortfald til en måneds udgang med et gensidigt varsel på 3 måneder, medmindre andet varsel fremgår af aftalen. Varslet kan dog aldrig udgøre mere end 6 måneder.

§ 11. Faggrænsefleksibilitet ved lokal aftale

Stk. 1. Faggrænsefleksibilitet

Det kan ved lokal skriftlig aftale på virksomheden aftales⁵, at den eller de enkelte medarbejdere beskæftiges med arbejde uden for deres sædvanlige fagområde, forudsat at den enkelte eller de enkelte medarbejdere skriftligt godkender dette.

Lokalaftaler skal af tillidsrepræsentanten tilsendes 3F Privat Service, Hotel og Restaurations lokalafdeling til orientering.

Stk. 2. Ingen forringelse af timelønnen

Medarbejdere, der arbejder uden for eget fagområde, må ikke i disse timer få forringet timelønnen, idet mindst den højeste timeløn i hvert tilfælde skal komme til udbetaling. Såfremt medarbejderen overtager en anden højere lønnet medarbejders arbejde, skal medarbejderen aflønnes med dennes timeløn.

Stk. 3. Servicemedarbejdere

Der kan endvidere - i respekt for de ansatte - ansættes servicemedarbejdere, som kan arbejde inden for alle faggrupper. Servicemedarbejdere ansættes på fuld tid, og skal minimum aflønnes som fastlønstjenere. Lokalaftale om servicemedarbejdere skal godkendes af 3F Privat Service, Hotel og Restaurations lokale afdeling.

Stk. 4. Elevers forhold

Ved indgåelse af lokalaftale skal der tages behørigt hensyn til elevers uddannelsesmæssige forhold.

§ 12. Tillidsrepræsentantbestemmelser

(De samlede tillidsrepræsentantbestemmelser kan ses i sin helhed i overenskomstens del 2, protokollat 9.)

---

⁵ Se protokollat 3 om indgåelse af lokalaftaler i Overenskomst Del 2.

Stk. 1. Opgaver

Det er tillidsrepræsentantens pligt, såvel over for sin organisation som over for arbejdsgiveren, at gøre sit bedste for at jævne ethvert opstået stridsspørgsmål og vedligeholde og fremme et roligt og godt samarbejde på arbejdsstedet.

Tillidsrepræsentanten har kun forhandlingskompetence i forhold til den/de faggrupper, der udgør valggrundlaget.

Tillidsrepræsentanten skal til udførelsen af sit hverv have den nødvendige adgang til it-faciliteter, herunder internettet.

Se om indhentelse af oplysninger om brug af vikarer i overenskomstens del 2.

Stk. 2. Valg af tillidsrepræsentant

I enhver virksomhed med 5 medarbejdere og derover kan de organiserede medarbejdere af deres midte vælge en tillidsrepræsentant. Såfremt de enkelte afdelinger (faggrupper) ønsker at vælge en tillidsrepræsentant, skal der være beskæftiget mindst 5 medarbejdere i denne afdeling.

I virksomheder med mindre end 5 medarbejdere kan der vælges en tillidsrepræsentant, såfremt parterne er enige herom og denne aftale kan kun bortfalde, såfremt parterne er enige herom.

En tillidsrepræsentant, som indgår en uddannelsesaftale med virksomheden efter Erhvervsuddannelsesloven (voksenlærling eller vokselev), kan fortsætte med at være tillidsrepræsentant. Det er dog en forudsætning, at tillidsrepræsentanten i praktikperioder arbejder sammen med sit valggrundlag.

Valgbarhed

Tillidsrepræsentanter, som bør være heltidsbeskæftigede, vælges blandt de organiserede, anerkendt dygtige medarbejdere, der har været ansat mindst 9 måneder i den pågældende virksomhed. Hvis sådanne ikke findes i et antal af mindst 10, suppleres dette tal med de medarbejdere, der har arbejdet der længst. En elev eller ungarbejder kan ikke vælges som tillidsrepræsentant.

Godkendelse

Den lokale 3F afdeling tilsendes valglisten/-erne og valget er ikke gyldigt, før det er godkendt af 3F Privat Service, Hotel og Restauration og meddelt den pågældende arbejdsgiver. Denne meddelelse skal ske hurtigst muligt og senest 14 dage efter valget.

Indsigelse

Arbejdsgiveren har senest 14 dage efter valget er kommet til dennes kundskab, mulighed for at gøre indsigelse mod det foretagne valg til 3F Privat Service, Hotel og Restauration.

Flere tillidsrepræsentanter

I virksomheder, hvor der er flere tillidsrepræsentanter, kan disse af deres midte vælge en fællestillidsrepræsentant.

Hvis de organiserede medarbejdere i en virksomhed, henholdsvis en afdeling heraf, slutter sig sammen i en klub, skal tillidsrepræsentanten være formand.

Stk. 3. Beskyttelse

Tillidsrepræsentants beskyttelse træder i kraft så snart valget er kommet til arbejdsgiverens kendskab.

Stk. 4. Fornøden frihed

Tillidsrepræsentanter har ret til fornøden betalt frihed til varetagelse af hvervet på op til 5, 7 eller 10 timer pr. måned afhængigt af valggrundlag. Arbejdsgiveren har ret til refusion fra Uddannelses- og Samarbejdsfonden.

Tillidsrepræsentanten bør i forståelse med ledelsen have fornøden mulighed for at varetage sit tillidshverv i anliggender, der angår virksomheden og de omhandlede kolleger, herunder deltage i fornødne kurser og organisering af kolleger.

Stk. 5. Vederlag

Der udbetales vederlag til tillidsrepræsentanten som kompensation for varetagelse af hvervet uden for normal arbejdstid. Vederlaget udgør årligt kr.

9.000 eller kr. 16.500, afhængigt af valggrundlagets antal ansatte. Beløbet betales af Uddannelses- og Samarbejdsfonden.

Stk. 6. Opsigelse af tillidsrepræsentanten

Opsigelse af en tillidsrepræsentant skal begrundes i tvingende årsager. Den omstændighed, at en medarbejder fungerer som tillidsrepræsentant, må aldrig give anledning til, at den pågældende opsiges, eller at den pågældendes stilling forringes.

Tillidsrepræsentantens ansættelsesforhold kan normalt ikke afbrydes inden for opsigelsesperioden, der er 5 måneder, medmindre tillidsrepræsentanten ved opsigelsen er sikret længere frist ved kollektiv overenskomst, inden 3F Privat Service, Hotel og Restauration har haft mulighed for at få opsigelsens berettigelse gjort til genstand for fagretlig behandling.

Det bør tilstræbes, at sagens fagretlige behandling fremmes mest muligt, således at afgørelsen foreligger inden opsigelsesperiodens udløb.

Disse regler gælder dog ikke, dersom arbejdsgiveren foretager en berettiget bortvisning af tillidsrepræsentanten.

§ 13. Øvrige aftaler

Stk. 1. Ferie⁶

Der henvises til ferieloven. Tvister vedrørende ferieloven kan behandles fagretligt.

Stk. 2. Fondsbestemmelser

A) Uddannelses- og samarbejdsfond

Der er oprettet en uddannelses- og samarbejdsfond.

Formålet er at:

1. Styrke og finansiere samarbejdet om at udvikle og administrere branchens uddannelser og overenskomster.

---

⁶ Se endvidere Ferieregulativet i Overenskomst Del 2, protokollat 4.

2. Styrke samarbejdet på den enkelte virksomhed ved at få valgt og uddannet tillidsrepræsentanter, samt iværksætte tiltag, der fremmer samarbejdet.

Virksomhederne indbetaler pr. præsteret arbejdstime som følger:

Pr. 1. marts 2020 100 øre, hvoraf de 55 øre går til de i pkt. 2 nævnte formål.

Pr. 1. januar 2022 102 øre, hvoraf de 55 øre går til de i pkt. 2 nævnte formål.

Virksomheder, der ikke er medlem af Dansk Erhverv Arbejdsgiver og som ikke har ansat medarbejdere, eller som ikke har medarbejdere, der indbetales pensionsbidrag for, betaler herud over et halvårligt administrationsgebyr på kr. 250,00 til dækning af uddannelsesfondens administrationsomkostninger.

Beløbene opkræves af PensionDanmark, dog opkræves beløb, der ikke vedrører punkt 2, af DA/LO-uddannelsesfonden for Dansk Erhverv Arbejdsgivers medlemsvirksomheder.

B) Kompetenceudviklingsfond

Der er oprettet Hotel-, Restaurant- og Turisterhvervets Kompetenceudviklingsfond, som har til formål at yde tilskud til medarbejdernes deltagelse i selvvalgt kompetenceudvikling.

Virksomheden betaler et bidrag, svarende til kr. 400 pr. år pr. fuldtidsansat medarbejder, omfattet af overenskomsten. For deltidsansatte reguleres beløbet forholdsmæssigt. Bidraget opkræves af PensionDanmark.

Der betales ikke bidrag for reserver.

Se endvidere Overenskomst Del 2, protokollat 14 og 15.

§ 14. Overenskomstens varighed og opsigelse

Overenskomsten træder i kraft den 1. marts 2020 og kan opsiges med 3 måneders varsel til overenskomstens udløbstid, første gang pr. 1. marts 2023.

Selvom overenskomsten er opsagt eller udløbet, er parterne dog forpligtet til at overholde dens bestemmelser indtil anden overenskomst træder i stedet eller arbejdsstandsning er iværksat i overensstemmelse med reglerne i Hovedaftalen.

Laurits Rønn
Viceadm. direktør
Dansk Erhverv Arbejdsgiver

og

John Frederiksen
Forhandlingsleder
3F Privat Service, Hotel og
Restauration

LØNBILAG

Lønbilag for gastronomer

Pr. 1. marts 2020	Minimalløn pr. måned	Timeløn
Faglærte gastronomer	kr. 20.653,24	
(Fagtillæg 10%)*	<u>kr. 2.065,32</u>	
	<u>kr. 22.718,56</u>	141,70

Pr. 1. marts 2021	Minimalløn pr. måned	Timeløn
Faglærte gastronomer	kr. 21.054,07	
(Fagtillæg 10%)*	<u>kr. 2.105,41</u>	
	<u>kr. 23.159,48</u>	144,45

Pr. 1. marts 2022	Minimalløn pr. måned	Timeløn
Faglærte gastronomer	kr. 21.454,90	
(Fagtillæg 10%)*	<u>kr. 2.145,49</u>	
	<u>kr. 23.600,39</u>	147,20

Pr. 1. marts 2020	Minimalløn pr. måned	Timeløn
Ufaglærte gastronomer	kr. 20.725,37	129,27

Pr. 1. marts 2021		
Ufaglærte gastronomer	kr. 21.126,20	131,77

Pr. 1. marts 2022		
Ufaglærte gastronomer	kr. 21.527,03	134,27

* Faglærte gastronomer oppebærer efter udstået læretid 10% i fagtillæg.

RESERVER:

	1. marts 2020	1. marts 2021	1. marts 2022
De første 8 timer	kr. 180,35	kr. 183,85	kr. 187,35
9. og 10. time	kr. 206,11	kr. 210,11	kr. 214,11
Herefter	kr. 270,52	kr. 275,77	kr. 281,02

Der betales minimum for 5 timer samt rejseudgifter i henhold til § 6, stk. 3.

Lønbilag for medhjælpere, herunder unge under 18 år

Pr. 1. marts 2020	Minimalløn pr. måned	Timeløn
Medhjælpere	kr. 20.400,87	127,24
Unge under 18 år	kr. 12.298,90	76,71
 Pr. 1. marts 2021		
Medhjælpere	kr. 20.801,70	129,74
Unge under 18 år	kr. 12.531,38	78,16
 Pr. 1. marts 2022		
Medhjælpere	kr. 21.202,53	132,24
Unge under 18 år	kr. 12.755,84	79,56

Vedrørende aflønning af faglærte hotel- og fritidsassistenter henvises til Overenskomst Del 2, protokollat 17.

RESERVER

Reserver aflønnes minimum med 5 timer pr dag.

	1. marts 2020	1. marts 2021	1. marts 2022
Voksne			
De første 8 timer	kr. 139,96	kr. 142,71	kr. 145,46
9. og 10. timer	kr. 190,86	kr. 194,61	kr. 198,36
Herefter	kr. 254,48	kr. 259,48	kr. 264,48
 Under 18 år			
De første 8 timer	kr. 84,38	kr. 85,98	kr. 87,52
9. og 10. timer	kr. 115,07	kr. 117,24	kr. 119,34
Herefter	kr. 153,42	kr. 156,32	kr. 159,12

Lønbilag for provisionslønnede tjenere

	1. marts 2020	1. marts 2021	1. marts 2022
Garantiløn pr. måned	kr. 23.348,90	kr. 23.861,96	kr. 24.367,00
Garantiløn pr. time	kr. 145,63	kr. 148,83	kr. 151,98
Garanti pr. dag	kr. 1.061,31	kr. 1.084,63	kr. 1.107,59

Tjeneres aflønning

Tjenere aflønnes med 13,1% af den præsterede omsætning inklusive moms, dog garanteres en minimumsfortjeneste (garantiløn). Opgørelse foretages hver måned, uanset ansættelsens varighed, samt ved ophør.

Der afregnes den sidste i en måned for perioden den 26. i foregående måned til den 25. i opgørelsesmåneden.

Tjenerne og virksomheden kan skriftligt aftale andre opgørelsesterminer. Det er muligt at få udbetalt et a conto beløb den 15. i måneden.

Der henvises i øvrigt til Overenskomst Del 2, protokollat A - Fælles kasse og beholdning.

Se endvidere Overenskomst Del 2, protokollat F om mulighed for overgang til fast minimalløn. Herudover findes en opkvalificeringsaftale med differentieret garantiløn for faglærte/ufaglærte tjenere, side 43.

Pension, herunder kursus- og konferencecentre

Ved pension garanteres der serveringspersonalet 13,1% af den præsterede omsætning. Serveringspersonalets omsætning skal udgøre mindst 2/5 af den samlede pensionspris.

Kurser og konferencer

Ved kurser og konferencer kan lokalleje fratrækkes inden provisionen beregnes. Virksomheden kan ikke fastsætte lokallejen ensidigt til skade for serveringspersonalets indtjeningsgrundlag.

Servering for indehaver

Servering for indehaveren, ud over det rent daglige, betales med 13,1% af forretningsprisen.

Såfremt serveringspersonalet beordres til at servere for andet personale i forretningen (skuespillere, musikere, artister, etc.), ydes der 13,1% af den af forretningen ansatte pris (funktionærpris).

Medbragte varer

I tilfælde, hvor gæsten selv - helt eller delvist - leverer varer, der indgår i kuverten, uden at der beregnes pris herfor fra virksomhedens side, aflønnes serveringspersonalet efter virksomhedens almindelige kuvertpris for omhandlede varer.

Bartendere som buffist

Bartendere, som ikke arbejder i fælles omsætning med det øvrige serveringspersonale, og som fungerer både som bartender og buffist, betales 5% af den del af deres omsætning, som udleveres til det øvrige serveringspersonale.

Tjeneres betaling af elever

For tjenerne, der betaler elever, forhøjes minimumsfortjenesten med tjenernes andel af elevens minimalløn (jf. elevoverenskomstens lønbilag).

Arbejdsgiveren opkræver halvdelen af lønnen hos tjeneren. Der kan på virksomheden indgås lokalaftale om en anden fordeling.

For så vidt angår vokselever forhandler virksomheden med tjenerne om fordelingen af vokselevens løn. Såfremt der ikke opnås enighed, betaler tjenerne i henhold til ovenstående, dog efter fradrag af den del af vokselevens løn, som arbejdsgiveren modtager tilskud for, jf. de til enhver tid gældende regler.

Under fravær ved samlet skoletid betales lønnen for tjeneren dog 100% af arbejdsgiveren.

Lønbilag reservetjenere (provision)

Aflønning af reservearbejde ved servering med inkassation

Timetal og satser

Reserver, som foretager servering med inkassation aflønnes pr. dag med 13,1% af den præsterede omsætning. Der garanteres mindst 4 timer før kl. 16.00 og mindst 5 timer efter kl.16.00. Efter 8 timer betales højere løn.

Garantilønnen udgør pr.	1. marts 2020	1. marts 2021	1. marts 2022
Indtil 4 timer	kr. 637,00	kr. 649,80	kr. 662,40
Indtil 5 timer	kr. 796,25	kr. 812,25	kr. 828,00
Pr. påbegyndt time indtil			
8 timer	kr. 159,25	kr. 162,45	kr. 165,60
Over 8 timer ydes et til-			
læg på 50%	kr. 238,88	kr. 243,68	kr. 248,40

24. december

For arbejde den 24. december efter kl. 15.00 betales pr. 1. marts 2020 kr. 60,25, pr. 1. marts 2021 kr. 61,21 og pr. 1. marts 2022 kr. 62,19 pr. påbegyndt time. Beløbet kan ikke modregnes i provisionslønnen.

Helligdagsbetaling

For arbejde på helligdage garanteres tjenerne en forhøjelse af garantitime-lønnen pr. 1. marts 2020 på kr. 49,13, pr. 1. marts 2021 kr. 49,92 og pr. 1. marts 2022 kr. 50,72 pr. påbegyndt time mellem kl. 06.00 til kl. 02.00 og til arbejdstids ophør.

Såfremt garantitimelønnen for arbejdet den pågældende dag plus helligdagsbetalingen ikke opnås ved beregning af provisionslønnen på den pågældende dag, udbetales differencen (helligdagsbetaling) ved førstkommende lønudbetaling. Helligdagsbetalingen kan ikke modregnes i den månedlige provisionslønnen.

Aflønning af reservearbejde ved selskabsservering uden inkassation

Indkaldelse før kl. 16.00

Ved indkaldelse før kl. 16.00 garanteres mindst 4 timer og 15 kverter, dog kan uerfarne tjenere tilbydes ned til 11 kverter.

Lønnen udgør pr.	1. marts 2020	1. marts 2021	1. marts 2022
Indtil 4 timer	Kr. 715,20	Kr. 728,00	Kr. 740,60
Pr. påbegyndt time indtil 8 timer	Kr. 178,80	Kr. 182,00	Kr. 185,15
Over 8 timer ydes et tillæg på 50%	Kr. 268,20	Kr. 273,00	Kr. 277,73

Uerfarne tjenere med mindre end 15 kuverter aflønnes forholdsmæssigt som følger:

Antal kuverter	11	12	13	14
1. marts 2020	kr. 524,48	kr. 572,16	kr. 619,84	kr. 667,52
1. marts 2021	kr. 533,87	kr. 582,40	kr. 630,93	kr. 679,47
1. marts 2022	kr. 543,11	kr. 592,48	kr. 641,85	kr. 691,23

Overkuverter

Kuverter ud over 15 aflønnes med 1/15 af satsen for den enkelte reserve og udgør pr. 1. marts 2020 kr. 47,68, pr. 1. marts 2021 kr. 48,53 og pr. 1. marts 2022 kr. 49,37 pr. stk.

Indkaldelse efter kl. 16.00

Ved indkaldelse efter kl. 16.00 garanteres mindst 5 timer og 15 kuverter, dog kan uerfarne tjenere tilbydes ned til 11 kuverter.

Garantilønnen udgør pr.	1. marts 2020	1. marts 2021	1. marts 2022
Indtil 5 timer	kr. 894,00	kr. 910,00	kr. 925,75
Pr. påbegyndt time indtil 8 timer	kr. 178,80	kr. 182,00	kr. 185,15
Over 8 timer ydes et tillæg på 50%	kr. 268,20	kr. 273,00	kr. 277,73

Uerfarne tjenere med mindre end 15 kuverter aflønnes forholdsmæssigt som følger:

Antal kuverter	11	12	13	14
1. marts 2020	kr. 655,60	kr. 715,20	kr. 774,80	kr. 834,40
1. marts 2021	kr. 667,33	kr. 728,00	kr. 788,67	kr. 849,33
1. marts 2022	kr. 678,88	kr. 740,60	kr. 802,32	kr. 864,03

Overkuverter

Kuverter ud over 15 aflønnes med 1/15 af satsen for den enkelte reserve og udgør pr. 1. marts 2020 kr. 59,60, pr. 1. marts 2021 kr. 60,67 og pr. 1. marts 2022 kr. 61,72 pr. stk.

Buffetservering og rutinemåltider

Ved buffetservering og rutinemåltider garanteres mindst 5 timer og 24 kuverter, dog kan uerfarne tjenere tilbydes ned til 18 kuverter. Ved buffetservering forstås at madservering ikke sker ved bordene, dog kan forretten stilles på bordene. Vedr. definitionen af rutinemåltider henvises til protokol D under tjenerbestemmelser i Overenskomst Del 2.

Garantilønnen udgør pr.	1. marts 2020	1. marts 2021	1. marts 2022
Indtil 5 timer	kr. 894,00	kr. 910,00	kr. 925,75
Pr. påbegyndt time indtil 8 timer	kr. 178,80	kr. 182,00	kr. 185,15
Over 8 timer ydes et til-læg på 50%	kr. 268,20	kr. 273,00	kr. 277,73

Uerfarne tjenere med mindre end 24 kuverter aflønnes forholdsmæssigt som følger:

	18	19	20	21	22	23
1. marts 2020	670,50	707,75	745,00	782,25	819,50	856,75
1. marts 2021	682,50	720,42	758,33	796,25	834,17	872,08
1. marts 2022	694,31	732,89	771,46	810,03	848,60	887,18

Overkuverter

Kuverter ud over de 24 aflønnes med 1/24 af satsen for den enkelte reserve og udgør pr. 1. marts 2020 kr. 37,25, pr. 1. marts 2021 kr. 37,92 og pr. 1. marts 2022 kr. 38,57 pr. stk.

Specialarrangementer

Ved specialarrangementer er der ingen kuvertbegrænsninger. Specialarrangementer er eksempelvis receptioner, cocktailparties, kaffeborde og smørrebrødsservering

Efterservering

I tilfælde af efterservering, tilbydes denne de faglærte/erfarne tjenere. Ved efterservering forstås typisk barsalg i tilslutning til selskabsservering. Efterservering aflønnes efter nærværende bestemmelse, uanset der herved måtte forekomme inkassation.

Spisetid ved selskabsservering

Falder spisetiden ved selskabsservering efter arbejdstids ophør, beregnes ingen overtidsbetaling for indtil ½ time, under forudsætning af, at måltidet er disponibelt ved arbejdstidens ophør.

Bagatelsalg

Ved eventuelt mindre ekstra salg under selskabsarbejde uden inkassation, ydes 13,1% af dette salg. Salget skal kunne karakteriseres som bagatelsalg i forhold til den samlede selskabsservering.

Flere spisninger

Såfremt en tjener medvirker ved mere end én spisning, betales et tillæg på 33% for de pågældende spisninger.

Faste tjenere

Når de fastansatte tjenere deltager ved selskabsservering, aflønnes disse i henhold til de almindelige vilkår som provisionslønnede. Ved samlet regning fordeles omsætningen - efter lønnen til reservetjenerne er fratrukket beløbet - ligeligt mellem de fastansatte tjenere. Regningen skal så vidt muligt inkasseres af de faste tjenere.

OPKVALIFICERINGSAFTALE FOR TJENERE

Med det formål at fremme kompetencer via uddannelse og dermed øge serviceniveauet i branchen, forpligter parterne sig til målrettet at arbejde for at øge antallet af faglærte tjenere i branchen. Derfor har branchen indgået nedenstående opkvalificeringsaftale.

Aftalen finder anvendelse i helårsvirksomheder eller virksomheder, der har åbent i størstedelen af året.

§ 1. Overgang til opkvalificeringsaftalen

Stk. 1. Overgang

Virksomheden kan med 3 måneders varsel over for tjenerne - og med skriftlig meddelelse til Dansk Erhverv Arbejdsgiver - overgå til opkvalificeringsaftalen, idet overgang skal ske tilsvarende det lønsystem (fast løn eller provisionsløn), som i forvejen benyttes på virksomheden. Ud over den i opkvalificeringsaftalen fastsatte garantiløn finder overenskomstens øvrige bestemmelser anvendelse.

De på virksomheden ansatte tjenere - såvel fastansatte som reserver - er sikret mod lønnedgang ved overgang til det særlige lønsystem.

Ved overgang til opkvalificeringsaftalen skal lønregulering af de faglærte tjenere ske uden modregning i den personlige løn.

Der kan ikke udelukkende ansættes tjenere på det laveste løntrin.

Nyåbnede virksomheder kan rette henvendelse til organisationerne med henblik på at aftale lønsystemet for tjenerne.

Stk. 2. Opkvalificering

Der skal være tale om en reel belønning af tjeneren, når denne øger sine kompetencer. Virksomheden forpligter sig til at tilrettelægge uddannelsesplaner for ufaglærte tjenere, både dem med lang og dem med kort erfaring.

Uddannelsesplaner kan lægges i henhold til EUV1 eller mere formelle voksenlæreforløb med det formål, at tjeneren kan opnå faglært status.

Såfremt der for den fastansatte tjener planlægges et EUV1-forløb, har tjeneren ret til et beløb svarende til løntrin 2 under skoleophold i maksimalt 20 uger, tillagt tiden, der bruges på kompetenceafklaring. Dette forudsætter, at tjeneren er berettiget til AUB-godtgørelse. Arbejdsgiver kan desuden på vegne af tjeneren søge branchens Kompetenceudviklingsfond om tilskud til differencen mellem AUB-godtgørelsen og løntrin 2, af de i Kompetenceudviklingsfonden til formålet afsatte midler.

Stk. 3. Kompetenceafklaring

Skolen foretager - eventuelt i samarbejde med virksomheden - kompetenceafklaring, og på den baggrund fastlægges antallet af skoleuger, som - under hensyn til virksomhedens drift - planlægges med det formål, at den ansatte hurtigst muligt opnår faglært status.

Stk. 4. Uddannelsesplaner

Der skal på virksomheden udarbejdes uddannelsesplaner for ufaglærte tjenere over 25 år, med 2 års brancheanciennitet, heraf 9 måneder i virksomheden, og som ønsker at benytte sig af retten til at blive faglært.

1 års brancheanciennitet svarer for reservetjenere til 216 arbejdsdage som tjener i branchen.

3F Privat Service, Hotel og Restauration og Dansk Erhverv Arbejdsgiver kan med fordel involveres i dette arbejde.

§ 2. Lønsatser

Stk. 1. Fastansatte

Provisionslønnede tjenere med under 1 års brancheerfaring indplaceres på trin 1, ufaglærte på løntrin 2 og faglærte på løntrin 3.

Garantilønnen udgør pr. måned:

	Pr. 1. marts 2020	Pr. 1. marts 2021	Pr. 1. marts 2022
Trin 1	kr. 22.037,37 (137,45)	kr. 22.550,43 (140,65)	kr. 23.055,47 (143,80)
Trin 2	kr. 23.348,87 (145,63)	kr. 23.861,93 (148,83)	kr. 24.366,97 (151,98)
Trin 3	kr. 24.281,99 (151,45)	kr. 24.795,05 (154,65)	kr. 25.300,09 (157,80)

Stk. 2. Provisionslønnede reserver med inkassation/a la carte

Reserver med under 1 års brancheerfaring indplaceres på trin 1, og øvrige på trin 2.

Garantilønnen pr. time udgør:

	1. marts 2020	1. marts 2021	1. marts 2022
Løntrin 1	Kr. 149,07	Kr. 152,27	Kr. 155,42
Løntrin 2	Kr. 162,45	Kr. 165,65	Kr. 168,80

Der aflønnes med 4 timer før kl. 16.00, 5 timer efter kl. 16.00 og principperne for yderligere betaling efter 8. time (+50%) og igen efter 11. time (+100%) følges.

Selskabsservering uden inkassation aflønnes i henhold til overenskomstens generelle bestemmelse i § 6, stk. 2.

§ 3. Opsigelse

Nærværende aftale kan skriftligt opsiges af virksomheden, et flertal af tjenerne, tillidsrepræsentanten eller Forbundet, med 3 måneders varsel til overenskomstens udløb, første gang pr. 1. marts 2023.

Såfremt aftalen opsiges falder virksomheden tilbage på det lønsystem, som var gældende inden overgangen til opkvalificeringsaftalen.

Såfremt aftalen opsiges af virksomheden gøres uddannelsesplaner, der rækker ud over opsigelsesperioden, færdige i henhold til den oprindelige aftale.

3F Privat Service, Hotel og Restauration

Kampmannsgade 4
1790 København V
Telefon 7030 0300
3f@3f.dk
www.3f.dk

Dansk Erhverv Arbejdsgiver

Børsen
1217 København K
Telefon 3374 6000
info@danskerhverv.dk
www.danskerhverv.dk

Hent overenskomsten
til din smartphone

